



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 30 stycznia 2026 r.

znak sprawy: RYB.dyr.058.1.2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 14708

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14708 Pani Poseł Doroty Arciszewskiej-Mielewczyk w sprawie tzw. programu węgorzowego, który ma być realizowany przez Morski Instytut Rybacki (MIR-PIB), przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Jaki jest rzeczywisty cel realizacji programu węgorzowego na Zalewie Wiślanym?

W ostatnich latach Polska podjęła kosztowne działania ochronne związane z zarybianiem wód Zalewu Wiślanego. W nadchodzących latach działania te doprowadzą do intensywnej migracji węgorzy Morza Bałtyckiego przez Cieśninę Pilawską, położoną na terytorium Rosji. Te uwarunkowania przestrzenne i hydrologiczne mają kluczowe znaczenie dla migracji węgorza europejskiego, którego sukces rozrodczy zależy od efektywnego sptywu osobników srebrzystych do Morza Sargassowego. Po polskiej stronie Zalewu Wiślanego obowiązuje, ustanowiony w przepisach Rady UE, okres ochronny od 15 września do 15 marca, w celu minimalizacji śmiertelności połowowej w trakcie jesienno-wiosennego sptywu. Dodatkowo Polska wydłużyła ten okres do dnia 30 kwietnia. Jednak po stronie rosyjskiej brak jest analogicznych lub nawet

podobnych regulacji ochronnych, a połowy prowadzone są z nieznaną intensywnością nakładu połowowego.

Ze względu na brak porozumienia z Rosją w sprawie zarządzania populacją węgorzy, co wynika z braku utrzymywania kontaktów dyplomatycznych z Rosją w zakresie m.in. rybołówstwa, istnieją obawy, że unijne środki ochrony węgorzy na tym obszarze będą wykorzystywane wyłącznie do zwiększenia presji połowowej w rosyjskiej części Zalewu. Z informacji medialnych, publikowanych przez rosyjskie portale internetowe wynika, że celem Rosji jest połów 400 ton węgorza rocznie na wodach Zalewu Wiślanego. Tak duże połowy mogą mieć istotny wpływ na stan populacji węgorza.

Polska nie posiada informacji o aktualnej wielkości połowów albo nakładzie połowowym w rosyjskim rybołówstwie zalewowym. W związku z tym w Planie Zarządzania Populacją Węgorza uwzględniona została możliwość przeniesienia węgorzy srebrzystych, podczas ich migracji, z wód Zalewu Wiślanego bezpośrednio do Morza Bałtyckiego. Jest to jedyna możliwość pozwalająca na uniknięciu znaczących połowów węgorza, w szczególności węgorza srebrzystego, pochodzącego z polskich zarybień przez rosyjskie rybołówstwo.

Realizacja działania polegającego na przenoszeniu węgorzy wymagała jednak zmiany przepisów rozporządzenia Rady UE, co udało się Polsce wynegocjować. Zgodnie z obowiązującymi przepisami projekt może być realizowany podczas migracji z wód Unii do tarlisk w Morzu Sargassowym (migracja zstępująca) przez łącznie do 50 dni – kolejnych lub nienastępujących po sobie i pod następującymi łącznymi warunkami:

- a) jedyny dostęp do wód morskich przebiega przez wody słonawe poza Unią;
- b) połowy dokonane w podrejonach ICES 22–32 muszą odpowiadać minimalnemu rozmiarowi odniesienia do celów ochrony wynoszącemu 35 cm;
- c) złowionych dojrzałych płciowo węgorzy nie wolno okaleczać, należy je bez zbędnej zwłoki przetransportować i niezwłocznie uwolnić do pobliskich wód

morskich Unii w miejscu wyznaczonym przez dane państwo członkowskie, co umożliwi im dalszą migrację zstępującą;

d) przypadkowo złowionych węgorzy, które nie są dojrzałe płciowo, nie wolno okaleczać i należy natychmiast uwolnić do wody oraz

e) działalność połowowa podejmowana jest z udziałem krajowego organu naukowego.

Celem projektu jest:

- zmniejszenie wpływu połowów dokonywanych przez statki rosyjskie na stan zasobów węgorza;

- realizacja planu gospodarowania zasobami węgorza, w szczególności w zakresie wskazanym w art. 2 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1100/2007 z dnia 18 września 2007 r. ustanawiającego środki służące odbudowie zasobów węgorza europejskiego - zmniejszenie śmiertelności wywoływanej działalnością człowieka, tak aby zapewnić wysokie prawdopodobieństwo sptynięcia do morza co najmniej 40 % takiego stada węgorza srebrzystego, jakie według najbardziej realnych szacunków sptywałoby do morza, gdyby nie podlegało wpływowi działalności człowieka;

- zwiększenie szansy na odbycie przez jak największą liczbę węgorzy tarła w Morzu Sargassowym.

Celem projektu jest również umożliwienie rybakom, którzy w trakcie ww. okresu ochronnego nie mogą dokonywać połowu węgorza, uzyskania dodatkowego dochodu, mając na uwadze, że rybacy prowadzą we wrześniu i październiku połowy ukierunkowane na inne gatunki ryb, za złowione i przekazane węgorze srebrzyste.

Na jaki okres zaplanowano realizację tego projektu badawczego?

Planowany okres realizacji projektu to 15 września - 31 października 2026 r.

Jakie środki finansowe przewidziano w projekcie badawczym realizowanym przez MIR i jaka część tej kwoty trafi bezpośrednio do rybaków uczestniczących w programie?

Do realizacji projektu przewiduje się wykorzystania środków pochodzących z Funduszu Europejskiego dla Rybactwa na lata 2021-2027.

W chwili obecnej trwają uzgodnienia merytoryczne założeń projektu. Szacowany jest także koszt całkowity projektu, którego wartość będzie zależać od ilości ryb, którym ułatwiony zostanie spływ na tarło. Szacuje się, że głównym i zdecydowanie największym kosztem programu będzie wartość zakupionych od rybaków, w celu transportu do morza, węgorzy srebrzystych.

Jaka jest całkowita kwota dofinansowania projektu ze środków Unii Europejskiej i jaką część tych środków otrzymuje MIR, skoro rybakom proponuje się stawkę 120 zł/kg węgorza?

Całkowita wartość projektu zostanie ustalona na etapie składania wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę ubiegającego się o dofinansowanie ze środków pochodzących z Funduszu Europejskiego dla Rybactwa na lata 2021-2027. Dla ujednolicenia kosztów pozyskania ryby planowane jest ustalenie stawki jednostkowej, za 1 kg węgorza, obowiązującej dla tego programu. Całkowita wartość projektu zależna będzie od ilości pozyskanej ryby, a także uwzględniać będzie koszty przygotowania bazy, leasing sprzętu w tym specjalistycznego samochodu do przewozu ryb, ubezpieczenia, paliwa i pracy specjalistów odpowiadających merytorycznie za realizację programu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych